

■ Навука

ГІСТОРЫКІ ТРАПІЛІ
Ў ТОП-10 ДАСЯГНЕННЯЎ
ЗА МІНУЛЫ ГОД

Бюро Прэзідыума НАН Беларусі агучыла ТОП-10 вынікаў Акадэміі навук за 2015 год у галіне фундаментальных і прыкладных даследаванняў. Усе яны былі апублікаваны ў вядучых сусветных і айчынных навуковых выданнях з высокімі рэйтынгамі.

У дзясятку самых важных дасягненняў акадэмічнай навукі, у прыватнасці, увайшлі новыя нізкамалекулярныя хімічныя злучэнні для стварэння эфектыўных лекавых прэпаратаў супраць ВІЧ/СНІД з шырокім спектрам нейтралізуючага дзеяння. Вынайсці іх супрацоўнікам Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі дапамог метад камп'ютарнага скрынінгу і мадэлявання.

У Інстытуце фізікі былі створаны новыя наналамерныя глабулярныя фатонныя крышталі і прадэманстраваны магчымасці фарміравання на іх базе пераўтваральнікаў лазернага выпраменьвання і сэнсараў для аналізу малых колькасцяў рэчываў.

У Навукова-практычным цэнтры НАН Беларусі па матэрыялазнаўстве ўстаноўлена прырода моцных узамадзеянняў у магнітных паўправадніках, што стварае перадумовы для з'яўлення новых матэрыялаў.

У Інстытуце глебазнаўства і аграхіміі распрацаваны новыя біяхімічныя і мікрабіялагічныя крытэрыі фарміравання ўрадлівасці дзярнова-падзолістых і суглінкавых глеб, што дазваляюць ацаніць актыўнасць працасаў мінералізацыі і стварыць метадыку накіраванай трансфармацыі арганічнага рэчыва глебы.

У Інстытуце гісторыі выяўлены і сістэматызаваны раней не вядомыя помнікі гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі і славянскай культуры (комплекс «Васілеўшчына»), якія дазваляюць рэканструяваць гістарычныя падзеі, лад жыцця і побыту ў X—XII стст., канкрэтызаваць этапы засялення беларускіх зямель славянамі, што ўяўляе асаблівую каштоўнасць для сусветнай гістарычнай навукі і культуры.

ТОП-10 вызначаўся па выніках конкурсу на адкрытым Бюро Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

■ Май на ўвазе!

НА МІЖГАРОДНІХ АЎТОБУСАХ —
НОВЫЯ ТАРЫФЫ

З 12 студзеня змяняюцца тарыфы на міжгароднія аўтамабільныя перавозкі пасажыраў у рэгулярных зносінах, паведамлілі ў дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс».

З названай даты яны складуць за адзін кіламетр праезду: на звычайных маршрутах — у аўтобусах агульнага тыпу — 590 рублёў; у аўтобусах з мяккімі адкіднымі сядзеннямі — 610 рублёў; на хуткасных маршрутах — у аўтобусах агульнага тыпу — 768 рублёў; у аўтобусах з мяккімі адкіднымі сядзеннямі — 794 рублі; на дадатковых рэйсах — у аўтобусах агульнага тыпу — 796 рублёў; у аўтобусах з мяккімі адкіднымі сядзеннямі — 824 рублі; на экспрэсных маршрутах — у аўтобусах агульнага тыпу — 886 рублёў; у аўтобусах з мяккімі адкіднымі сядзеннямі — 916 рублёў.

Тарыфы на аўтамабільныя перавозкі пасажыраў у рэгулярных зносінах на некаторых міжгародніх маршрутах устанавіваюцца асобна (за адзін кіламетр праезду): «Мінск — Гродна» праз Баранавічы ў памеры 464 рублі; «Мінск — Магілёў» у памеры 500 рублёў; «Мінск — Пінск» праз Клецк, «Мінск — Пінск» праз Сіняўку ў памеры 660 рублёў; (за паездку): «Мінск — Гродна» ў памеры 140 тысяч рублёў, на ўчастку «Мінск — Ліда» ў памеры 65 тысяч рублёў.

Тарыфы на аўтамабільныя перавозкі багажу і (або) ручноў паклажы ў рэгулярных зносінах на міжгародніх маршрутах за адзін кіламетр правозу складуць: за кожнае маламернае месца багажу — 50 рублёў; за кожнае сярэднямернае месца — 100 рублёў; за кожнае буйнамернае месца багажу — 200 рублёў.

Тарыфы на перавозку дзяцей ва ўзросце ад 5 да 10 гадоў у рэгулярных зносінах на міжгародніх маршрутах вызначаюцца ў памеры 50 працэнтаў ад кошту. Зніжка не распаўсюджваецца на маршруты, якім прысвоены нумар з сімвалам «К», што не адносяцца да перавозак транспартам агульнага карыстання.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

ЦЫКЛОН З АРАНЖАВЫМ УЗРОЎНЕМ
НЕБЯСПЕКІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Больш за тое, сёння да нас завітаў магутны цыклон, па якім Белгідраметцэнтр абвясціў штармавое папярэджанне і аранжавы ўзровень небяспекі па ўсёй тэрыторыі краіны. Увогуле цыклон будзе праходзіць з боку паўднёвага захаду Еўропы праз цэнтральныя рэгіёны Беларусі на паўночны ўсход Расіі і прынясе працяглыя ападка. У аўторак паўсюдна будзе ісці снег, мокры снег, па поўдні — снег з дажджом, часам мяцеліца, наліпанне мокрага снегу, па ўсходзе чакаецца вецер з парывамі да 18 м/с. Максімальная тэмпература паветра будзе вагацца ад мінус 5 градусаў па поўначы, да плюс 5 градусаў — па поўдні краіны.

СЯДЗІ ДОМА ДВА ДНІ

Дзмітрый Рабаў растлумачыў, што па-раўноўваць гэты цыклон з «Хаўерам» не варта. Той «Хаўер» быў унікальным, бо такія цыклёны здараюцца раз у 50 гадоў, калі ў адзін момант сышліся некалькі фактараў — вецер, моцныя снегапады і завеі. У комплексе гэта і прывяло да надзвычайнай сітуацыі. А сёння моцных маразоў не будзе, тэмпература будзе слабамарозная, а ў паўднёвых раёнах — невялікі плюс і з дажджом. Даждзы чакаюцца ў Брэсцкай, Гомельскай абласцях і па поўдні Мінскай.

Галоўная небяспека — гэта снежныя заносы на дарогах. Кіраваць на іх стане праблематычна. Таму сіноптыкі і рэкамендуюць устрымацца ад паездак на ўласным аўто, каб у гарадах не ствараць заторы. Спецыялісты падлічылі, што цыклон працягне гаспадарыць на тэрыторыі Беларусі нават да вечара серады. Такім чынам, на поўначы краіны чакаюцца моцныя завеі, у паўднёвых рэгіёнах — працяглыя ападка і выглядзе мокрага снегу і дажджу, а таксама наліпанне мокрага снегу.

У сераду на большай частцы краіны будзе ісці ўжо кароткачасовы снег, аднак мес-

Фота Надзеі БУЖЫН.

цамі — снег і мокры снег. Часам захаваецца мяцеліца, на дарогах галалёдзіца. Уначы і раніцай у асобных раёнах краіны чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—18 м/с. Мінімальная тэмпература паветра ўначы на сераду складзе ад мінус 10 градусаў па паўночным усходзе, да нуля па паўднёвым захадзе. Удзень будзе пераважна 1—8 марозу, а па поўдні краіны — ад нуля да плюс 2 градусаў. Паводле слоў Дзмітрыя Рабава, вышыня снежнага покрыва за гэтыя два дні ў паўночным і цэнтральным рэгіёнах павялічыцца адразу на 25—30 сантыметраў.

СЛЕДАМ ЧАКАЕМ
УЗМАЦНЕННЯ МАРАЗОЎ

І гэта яшчэ не ўсе сюрпрызы ад надвор'я. Калі цыклон сыдзе і пачне падморожваць, на дарогах з'явіцца суцэльная галалёдзіца, што можа прывесці да росту траўматызму. Нават на тратуарах пасля мокрага снегу і дажджу мароз зусім не сябра. У чацвер у большасці рэгіёнаў кароткачасовы снег, а па паўднёвым усходзе — мокры снег. На асобных участках дарог галалёдзіца.

■ Азбука бяспекі

КІРОЎЦЫ,
БУДЗЬЦЕ ПІЛЬНЫМІ!

За чатыры выхадныя дні на дарогах краіны адбылося 608 дарожна-транспартных здарэнняў з матэрыяльнай шкодай. Здзейснена 31 ДТЗ, у якім восем чалавек загінулі, 39 — атрымалі раненні.

Паводле інфармацыі УДАІ МУС, за кіраванне транспартнымі сродкамі ў стане алкагольнага ап'янення былі затрыманы 257 кіроўцаў. За перавышэнне хуткасных рэжымаў руху аштрафаваны 2 669 вадзіцеляў. Выяўлены 1943 кіроўцы і пасажыры, якія праігнаравалі абавязковае патрабаванне аб прышпільванні рамянямі бяспекі.

Па прагнозах сіноптыкаў, у бліжэйшыя дні чакаецца пачаццё, а разам з ім дождж, мокры снег, туман, на дарогах галалёдзіца. Каб пазбегнуць цяжкіх наступстваў ДТЗ, Дзяржаўтаінспекцыя звяртаецца да ўсіх кіроўцаў з заклікам праяўляць максімум увагі і асцярожнасці на дарогах. Ва ўмовах непрадказальнай зімовай дарогі выбіраць хуткасць руху, дыстанцыю і бакавы інтэрвал неабходна з улікам стану праезнай часткі і канкрэтнай сітуацыі на дарозе, абавязкова прышпільвацца рамянямі бяспекі, пазбягаць рэзкіх маневраў, паскарэнняў і тармажэнняў.

ФАКТЫ ПАДЗЕІ НАВІНЫ

У АДЗІН ДЗЕНЬ ЗГАРЭЛІ КОНІ
І ЗАГІНУЛА ПТУШКА

Дваццаць коней загінула ў выніку пажару ў вёсцы Лешня, што знаходзіцца на тэрыторыі Блешчыцкага сельсавета Капыльскага раёна.

Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, паведамленне аб загаранні канюшні паступіла пад раніцу — каля 4.30. Калі на месца здарэння прыбылі выратавальнікі, адкрытым полымем ужо гарэў дах. Удалося вывесці на вуліцу толькі двух жывёлін. Прычыны пажару высвятляюцца. Папярэдне разглядаюцца тры версіі: неасцярожнае абыходжанне з агнём, парушэнне правіл эксплуатацыі электрычных сетак і абсталявання (кароткае замыканне электраправодні) і нават падпал.

У гэты ж дзень, як паведамлілі ў ведамстве, у адкрытым акцыянерным таварыстве «Агракамбінат «Дзяржынскі» адбыўся масавы падзеж птушкі. Паводле папярэдніх звестак загінула больш як 20 тысяч асобін.

Мяркуюцца, на птушніку адбылося ўзгаранне. Аднак ва ўпраўленні МНС абверглі інфармацыю: выратавальнікі не выяжджалі на месца, паколькі факта пажару не было зафіксавана.

Зараз высвятляюцца прычыны здарэння, матэрыяльныя страты і ўстанавіваюцца колькасць загінулай птушкі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ЗАБЫЛАСЯ Ў АПТЭЦЫ...
52 МІЛЬЁНЫ РУБЛЁЎ

У сталіцы дзяўчына пакінула ў аптэцы каробку з 52 мільёнамі рублёў, якія належалі яе сяброўцы. Жанчына, што стаяла ў чарзе за ёй, заўважыла гэта, аднак нават не паспрабавала вярнуць чужое. А калі ўбачыла змесціва скарбонкі, увогуле прыхапіла сабе грошы.

— У той дзень дзяўчына накіроўвалася да сяброўкі, каб перадаць ёй гэтую суму. Па дарозе зайшла ў аптэку. Каробку з грашыма паставіла на стойку, на яе — сумачку.

Тэмпература паветра на працягу сутак ад мінус 1 градуса на паўднёвым усходзе да 13 марозу па паўночным захадзе краіны, уначы па паўночным захадзе пры праясненнях — да мінус 16 градусаў.

У пятніцу да нас увогуле завітае сур'ёзная хваля холаду. У асобных раёнах ужо паўсюдна прагназуюцца выключна кароткачасовы снег, а на дарогах галалёдзіца. Мінімальная тэмпература паветра ўначы складзе мінус 13—20 градусаў, пры праясненнях — 21—23 марозу, па поўдні — мінус 7—12 градусаў. Удзень будзе мінус 6—13, а па поўначы — да 17 марозу.

Паводле доўгатэрміновых прагнозаў, сапраўднае выпрабаванне холадам чакае нас у выхадныя. У суботу—нядзелю месцамі чакаецца кароткачасовы снег, на дарогах галалёдзіца. Мінімальная тэмпература паветра ўначы будзе даходзіць да мінус 14—21 градуса, а пры праясненнях — да 22—25 марозу. Максімальная тэмпература ўдзень складзе 10—17 марозу. Аднак у паўднёвых раёнах краіны на працягу сутак чакаецца мінус 7—13 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ. kurchach@zviazda.by

Не пакідайце «падснежнікі» на дарозе

У сувязі з узмацненнем снегападу сталічная Дзяржаўтаінспекцыя пераканаўча просіць уладальнікаў транспартных сродкаў не пакідаць свае аўтамашыны на праезнай частцы на доўгі час, каб не ствараць перашкод у працы снегаўборачнай тэхнікі.

— Штодня супрацоўнікі дарожнай міліцыі будуць праводзіць рэйды, выяўляючы аўтамашыны, якія загрузашчваюць гарадскія вуліцы і прылеглыя да іх дваровыя тэрыторыі, — паведаміла «Звяздзе» старшы інспектар па агітацыі і прапагандзе АДАІ Партызанскага РУУС г. Мінска Таццяна СПАДАБАЕВА. — Транспарт, які будзе перашкаджаць праезду дарожных службаў ці пагражаць бяспецы грамадзян, інспектары ДПС маюць права эвакуіраваць.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Пасля чаго пачала заказваць медыцынскія прэпараты. Разлічыўшыся з фармацэўтам, дзяўчына выйшла з аптэкі, забыўшыся забраць каробку, — расказала прэс-афіцэр Першамайскага РУУС г. Мінска Вольга КУЦЬКО. — Жанчына, што стаяла ў чарзе за дзяўчынай, тут жа звярнула ўвагу на пакінутую чужую маёмасць. Пры ўсіх яна адкрыла каробку, але, убачыўшы такую колькасць грошай, тут жа закрыла. Прысутным жанчына патлумачыла, што ўнутры ўказаны нумар тэлефона, таму яна звязалася з уладальніцай каробкі і аддасць забытае. А сама дзяўчына прыгадала пра грошы, толькі калі сустрэлася з сяброўкай. Удавіх яны вярнуліся ў аптэку, аднак там згубы ўжо не было. Давялося звяртацца ў міліцыю. Пры праглядзе запісаў камер відэаназірання на аб'ектах паблізу ад аптэкі праваахоўнікі ўстанавілі асобу, якая здзейсніла злачынства. Гэта была 55-гадовая беспрацоўная жыхарка сталіцы. Скрадзеныя грошы былі знойдзены ў яе дома ў поўным аб'ёме. Заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА.